

Filmen Krigets lagar tar elever med på en resa genom historien – från de första försöken att sätta regler för strid till dagens komplexa konflikter i Ukraina, Gaza och Sudan. Med manus av Ove Bring och med hjälp av berättande exempel, arkivbilder, samt SO-läraren Fredrik Bring på Solbergaskolan, som utsågs till Årets lärare i Stockholms stad 2020, förklaras hur krigets lagar växte fram, varför de skapades och hur de fortfarande påverkar vår värld.

Filmen visar att även i det mest brutala tillståndet – kriget – finns en kamp för mänsklighet och rättvisa.

Den påminner eleverna om att dessa lagar inte bara gäller soldater och ledare, utan handlar om något mycket större: vårt gemensamma ansvar för vad som ska vara tillåtet mellan människor.

Ove Bring

är jur.dr. och professor emeritus i internationell rätt vid Stockholms universitet och Försvarshögskolan. Han har även arbetat som sakkunnig, departementsråd och folkrättsrådgivare på Utrikesdepartementet och deltagit i förhandlingar i FN om särskilt inhumana vapen och nedrustningsfrågor. Som expert på FNstadgans folkrätt, fredsbevarande operationer och mänskliga rättigheter har han författat en mängd böcker och artiklar men också debatterat flitigt i media.

FILMFAKTA

- Speltid: 14 min
- Produktionsår: 2025
- Språk: Svenskt tal och text
- Ursprungsland: Sverige
- Art.nr: 203425

Manus: Ove Bring
Berättare: Fredrik Bring
Producent: Marit Lundgren

Syfte med undervisningen

Det här materialet ger eleverna en grundläggande förståelse för **folkrätten, krigets lagar och de mänskliga rättigheternas betydelse i väpnade konflikter**. Genom att arbeta med de centrala principerna – **distinktion, proportionalitet och försiktighet** – tränas eleverna i att analysera både historiska och aktuella konflikter ur ett rättsligt och etiskt perspektiv.

Eleverna får även fördjupa sig i **Genèvekonventionernas utveckling**, de viktiga **Haag- och Genève-reglerna**, samt hur **vapenförbud och internationella avtal** har formats genom historien för att minska lidandet i krig. Arbetet knyter an till flera delar av både Lgr22 och Gy11/Gy25, bland annat internationella relationer, mänskliga rättigheter, etik, historia och samhällskunskap.

Läroplansmål (Lgr22 och Gy11)

Samhällskunskap (åk 7–9)

Ur centrala innehållet:

- *Internationella konflikter och samarbeten. Folkrätt och mänskliga rättigheter.*
- *Mediernas roll i samhället och hur information sprids.*
- *Aktuella samhällsfrågor, konflikter och hur dessa påverkar människor.*

Kunskapskrav som berörs:

- Resonera om **samhällsfrågor, konflikter** och **mänskliga rättigheter**.
- Föra **väl underbyggda resonemang** om orsaker och konsekvenser.
- Använda **begrepp** som folkrätt, proportionalitet, civila, ockupation, krigsförbrytelser.

Historia (åk 7–9)

- *Historiska perspektiv på konflikter, krig och utvecklingen av mänskliga rättigheter.*
- *Andra världskriget och Förintelsen – konsekvenser och internationella folkrättsliga utfästelser.*

Etik (religionskunskap åk 7–9)

- *Rätt och orätt i krig, människovärde och ansvar.*

Kopplingar till Gy11/Gy25

Samhällskunskap 1b / Samhällskunskap 1a1

- *Internationella aktörer, folkrätt och mänskliga rättigheter.*
- *Konflikter i världen, orsaker och konsekvenser.*
- *Mediernas påverkan och informationsspridning i konflikter.*

Historia 1b

- *Krigens historia och utvecklingen av humanitär rätt.*
- *Efterkrigstiden, FN-systemets framväxt och Genèvekonventionerna.*

Internationella relationer (fördjupningskurs)

- *Krigets lagar, konflikttyper, och internationella organisationer som Röda korset och FN.*

Didaktiska mål

Eleverna ska efter arbetsområdet kunna:

1. **Redogöra för vad folkrätt och krigets lagar innebär**
2. **Förklara och tillämpa principerna distinktion, proportionalitet och försiktighet**
3. **Resonera om varför regler i krig behövs** och hur de fungerar i praktiken, med aktuella exempel (t.ex. Ukraina, Gaza)
4. **Ha kunskap om Genèvekonventionerna och deras historiska utveckling**
5. **Förstå kopplingar mellan vapenutveckling och folkrättsliga begränsningar** (t.ex. gas, landminor, klustervapen)
6. **Diskutera etiska perspektiv i krig**, t.ex. skydd för civila, humanitet, ansvar.

Fredrik Bring

utsågs nyligen till årets lärare för årskurserna 4-6.

Fredrik letar ständigt efter nya historier att berätta och kopplar dem till styrdokumenterna utifrån olika perspektiv.

Med sitt sätt att berätta och iscensätta historierna tillsammans med sina elever, får han eleverna att delta aktivt i undervisningen och nå målen.

PLANERING AV LEKTIONSUPPLÄGG

Lektion 1 – Introduktion till krigets lagar

- Starta med aktuella nyhetsklipp (t.ex. Ukraina eller Gaza).
- Ställ frågan: "Finns det regler i krig?"
- Begreppsgenomgång: folkrätt, humanitär rätt, civila, krigsförbrytelser.

Lektion 2 – Centrala principer

Arbeta i grupper med:

- Distinktionsprincipen
 - Proportionalitetsprincipen
 - Försiktighetsprincipen
- (grupperna får exempel från filmen och skapar egna exempel)

Lektion 3 – Historisk utveckling

Stationsundervisning om:

- St Petersburg 1868
- Haagkonferenserna 1899/1907
- Genèvekonventionerna 1949
- Tilläggsprotokollen 1977
- Vapenkonventioner (gas, minor, kluster)

Eleverna fyller i ett tidsschema eller tankekarta.

Lektion 4 – Etik & nutida konflikter

Diskussionsfrågor:

- Kan krig vara moraliskt försvarbart?
 - Är det någonsin legitimt att skada civila?
 - Vad händer när regler inte följs?
- (Hänvisning till exemplen i filmen om Ukraina och Gaza)

Förslag på examination

Alternativ A – Skriftlig uppgift

Analysera en konflikt (valbar) med hjälp av:

- Distinktion
- Proportionalitet
- Försiktighet
- Genèvekonventionerna

Alternativ B – Muntlig redovisning

Gruppvis presentation av ett tema (t.ex. vapenförbud eller Haagkonferenserna).

Alternativ C – Debatt

"Stater följer krigets lagar – sant eller falskt?"

Eleverna argumenterar utifrån filmens exempel.